

Diskussion. Vi have spurgt, om der gaves Undervisning tillige af tilkaldte Lærere, og endelig have vi krævet en samlet Undervisningsplan for et Kursus med Timefordeling osv. Og vi have spurgt, om Fler-tallet af Deltagerne tog fast Ophold paa Skolen under Kursuset. Vi have nemlig tillagt det ikke ringe Betydning for disse Kursus, at de fleste af Deltagerne tog fast Ophold paa Skolen, thi disse Kursus have ikke alene Betydning ved den Undervisning, der gives i Timerne, men ogsaa stor Betydning ved de Samtaler og Diskussioner, der føres mellem Deltagerne, der møde fra alle Landets Egne i 14 Dage. Dette Samvær i Kursustiden ogsaa udenfor Undervisningstiden har stor Betydning for Deltagerne, og Udbyttet heraf maa paa ingen Maade undervurderes.

Det har dernæst været vor Opfattelse, i alt Fald de jydsk Husmænds i Almindelighed, at Undervisningen kun burde omfatte en enkelt Side af Landbruget, f. Eks. Planteavl paa et Kursus og Husdyrbrug paa et andet osv. Hertil kan saa slutte sig et enkelt Bifag, men Undervisningen deri maa aldrig overstige nogle faa Timer af den samlede Undervisningstid og maa være Undtagelsen og ikke berøve Hovedfaget mere end nogle faa Timer af det samlede Antal. Hertil kommer saa selvfølgelig nogle Timer til Regnskabsføring. Vi have holdt paa, at Undervisningen i Hovedfaget helst bør gives af Skolens faste Lærere, hvorfor vi have krævet, at der bør være mindst to faste Lærere, idet vi gaa ud fra, at forskellige Fag og mange Lærere give en mere spredt og usammenhængende Kundskabsmeddelelse. Som jeg sagde før, har man i de aarlige Husmandsmøder i Jylland stadig og stærkt ønsket Undervisningen begrænset til en grundig og faglig Undervisning paa enkelte Omraader, og i alt Fald bør Hovedparten anvendes udelukkende paa det Hovedfag, for hvis Skyld Deltagerne søge det paagældende Kursus. Jeg ved vel, at man andre Steder har en noget anden Opfattelse og navnlig paa Øerne og i visse Skoler har gjort den Mening gældende, at paa disse korte Kursus skulde der samtidig gives Deltagerne noget af alt, men det er en Opfattelse, som vi ikke have givet Medhold i Jylland. Selvfølgelig skal der være noget Spillerum, men det er vor Mening, at naar saadant et 11—12 Dages Kursus skal bringe Deltagerne virkeligt Udbytte, skulde de holde sig til Hovedfaget, for at de kunne faa noget med sig hjem, der betyder noget.

Jeg har fremdraget dette, fordi jeg vil henstille til det eventuelle Udvalg, om der ikke skulde indsættes nogle Bestemmelser om de Betingelser, paa hvilke en Skole kan anerkendes som egnet til at holde disse faste Kursus.

I § 3 foreslaar man at forhøje de 10,000 Kr. til vandrende Landbrugskursus og Husholdningskursus til 15,000 Kr. Disse Kursus ere noget forskellige fra de nu omtalte. Medens man kan sige, at hine have en vis fast Karakter, ere disse Kursus mere tilfældige, idet de oprettes ude omkring og kunne holdes paa Skolerne og i Forsamlingshuse. Eleverne ere gerne Egnens egne Folk, der bo i Nærheden og gaa hjem om Aftenen, idet det som Regel er Eftermiddags- eller Aftenkursus, oprettede af Landboforeninger, i de senere Aar ogsaa undertiden af Husmandsforeningerne. Der bør ved disse Kursus lægges Vægt paa kyndige Lærere, men de ville dog aldrig faa den Betydning og den Karakter som de saakaldte faste Kursus. En særlig Form af de vandrende Kursus ere de saakaldte Husholdningskursus, de have vundet stor Tilslutning og ere blevne meget populære Landet over blandt Kvinderne. Enkelte Aar har der været 25—30,000 Deltagere af alle Samfundsklasser og alle Aldre, lige op mod 70 og ned til 15 og 16 Aar. Præstefruer, Gaardmandskoner, Husmandskoner og Tjenestepiger have gaaet sammen paa disse Kursus, og det har været til gensidig Nytte og Fornøjelse.

I disse Kursus og særlig i de vandrende Kursus og Husholdningskursus deltager et meget større Antal, end der har faaet Understøttelse i Henhold til Loven. Det Beløb, der har været til Raadighed og efterhaanden er blevet forhøjet, har vist sig ikke at være fuldt tilstrækkeligt, og derfor er det betimeligt og paaskønnelsesværdigt, at det bliver forhøjet.

Endvidere fører i § 2 en ny Bestemmelse om Administrationen af disse Kursus. Den har hidtil ligget hos Landboforeningernes forskellige Fællesforeninger og er udført af dertil nedsatte Udvalg. Nu foreslaas det, at Husmandsforeningerne faa lige Indflydelse med Landboforeningerne, idet Husmandsforeningerne skulde vælge et Medlem og Landboforeningerne et, medens Landbrugsministeren udvælger Formanden for hver Provins. Man kunde mene, at Administrationen kunde gaa over til de bestaaende Udvalg, som have administreret Bevillingerne til Præmier og Rejseunderstøttelser til Husmænd. Men